

Nr 178.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1918 kl. 2 e. m.

Memorial angående anvisande av anslag för förvärvande av aktier för statens räkning i Limesforsen—Särna järnvägsaktiebolag.

4:e avd.

I skrivelse till riksdagens bankoutskott den 18 april 1918 hava fullmäktige i riksgäldskontoret anført följande:

»Med godkännande av de i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 25 april 1916 angivna huvudgrunder för förvärvande för svenska statens räkning av vissa Mora—Vänerns järnvägsaktiebolag tillhöriga bandelar jämte en byråbyggnad i Kristinehamn anvisade 1916 års riksdag till inköp av nämnda bandelar och byråbyggnad ett anslag av 11,275,000 kronor att täckas av låne-medel. Likvid av köpeskillingen för samma bandelar m. m. verkställdes, jämlikt särskilt bemyndigande, av riksgäldskontoret den 2 januari 1917.

På sätt ovanberörda statsrådsprotokoll angiver, skulle, enligt ett mellan järnvägsstyrelsen och bolaget träffat preliminärt avtal, staten i sammanhang med inköpet även övertaga vissa skyldigheter, som bolaget iklätt sig, däribland även förpliktelse att för en planerad järnvägsanläggning från Limesforsen till Särna teckna aktier till belopp av 250,000 kronor, under förutsättning att hos intresserade kommuner eller dessas skogsmedelsfonder erhöles lån till samma belopp på tid och villkor, som bolagsstyrelsen bestämde.

Då någon erinran mot förslaget om statens övertagande av berörda teckningsskyldighet ej framställdes vid ärendets behandling inom riksdagen, infördes ock uttrycklig bestämmelse därom i det köpekontrakt, som i slutet av år 1916 upprättades mellan järnvägsstyrelsen och Mora—Vänerns järnvägsaktiebolag. På ansökan av stiftarna av Limesforsen—Särna järnvägsaktiebolag har Kungl. Maj:t sedermera, efter fullmäktiges i riksgäldskontoret hörande och i överensstämmelse med deras förslag, genom beslut av den 1 nästlidne mars funnit gott att — under förutsättning att styrelserna för Särna, Idre, Lima och Transtrands socknars skogsmedelsfonder förbunde sig att inköpa svenska statens obligationer av år 1917 för ett belopp av 250,000 kronor och till en kurs av lägst 96 procent av nominella värdet — bemyndiga fullmäktige att å statens vägnar verkställa teckning av aktier till ett belopp av 250,000 kronor i blivande aktiebolag för utförande av järnvägsanläggning från Limesforsen till Särna.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 81 häft. (Nr 178—180.)

Det för aktieteckningens verkställande stadgade villkoret har numera blivit fullgjort, i det att förenämnda fyra socknars skogsmedelsfonder under mars och april månader detta år i riksgäldskontoret inköpt nominellt 260,800 kronor obligationer av 1917 års 5 % statslån, för vilka likvid erlagts efter kurs av 96 % med 250,360 kronor. I anledning härav har även riksgäldskontoret å sin sida fullgjort den staten åliggande teckningsskyldigheten.

Då de för ifrågavarande aktieteckning erforderliga medlen anskaffats genom försäljning av obligationer eller sålunda genom av riksgäldskontoret verkställd upplåning, torde ur budgetteknisk synpunkt vara önskvärt, att förenämnda belopp 250,000 kronor även upptages i riksstaten bland de utgifter, vilka skola täckas av lånemedel, samt att jämväl de medel, som å riksstatens inkomstsida komma att uppföras under titel 'Fast upplåning', höjas med samma belopp. Fullmäktige få i anledning härav hemställa, att bankoutskottet ville föranstalta om, att beloppet på nämnda sätt upptages i blivande tilläggsstat till riksstaten för år 1918, varjämte lånerätt för ifrågavarande 250,000 kronor torde böra medgivas riksgäldskontoret samt föreskrift därom införas i det reglemente för riksgäldskontoret, som av innevarande års riksdag kommer att utfärdas.»

Bankoutskottet har med skrivelse den 3 maj 1918 till statsutskottet för den åtgärd, som på statsutskottet ankommer, överlämnat ifrågavarande framställning, såvitt densamma avser upptagande i riksstaten av omhandlade belopp 250,000 kronor.

Såsom av riksgäldsfullmäktiges ovanintagna skrivelse framgår, grundar sig ifrågavarande aktieteckning på ett åtagande från statens sida i samband med förvärvet av Mora—Vänerns järnväg. I enlighet med fullmäktiges framställning torde anslag för ändamålet böra uppföras å tilläggsstaten till riksstaten för år 1918. På grund av de förhållanden, under vilka aktieteckningen i fråga tillkommit, torde aktierna böra förvaltas av järnvägsstyrelsen samt anslaget böra behandlas såsom en utgift för kapitalökning vid statens järnvägar.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för förvärvande för statens räkning av aktier i Limesforsen—Särna järnvägsaktiebolag å tilläggsstaten för år 1918 under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» anvisa, att utgå av lånemedel, ett förslagsanslag, högst, 250,000 kronor.

Stockholm den 28 maj 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarn:elius, O. M. Strömberg, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, H. F. Lamm, O. Bergqvist, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, A. C. Lindblad, J. L. Widell, A. Pers* och *A. R. Rooth* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *H. Andersson* i Skivarp, *J. Olofsson* i Digernäs, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Anderson* i Råstock, *C. Persson* i Stallerhult, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, G. Odqvist, S. Bengtsson* i Norup, *J. A. Ingvarson* och *A. J. Andersson* i Gävle.
